

Всеукраїнський тиждень права

як новація, що стає правничою традицією

В. С. Бігун

кандидат юридичних наук, науковий співробітник Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України

Л. М. Коваленко

заступник голови Координаційної ради молодих юристів при Міністерстві юстиції України, здобувач Інституту законодавства Верховної Ради України

«Є щось сильніше, аніж військо, сильніше всього на світі – це ідея, час якої настав». Ці слова В. Гюго стосуються ідеї Всеукраїнського тижня права, як відповіді на виклик часу. Його сутність – усвідомлена цінність права, необхідність поваги до нього, як основи подальшої розбудови правової України. Йдеться про джерела цієї поваги: довіру до правників, правових інститутів, правового знання. В цій, за висловом класика, «боротьбі за право», правова освіта доступна кожному, а правова певність – наслідок, який вона має гарантувати. З чого все починалося і як зароджувалась та розвивалась ідея, що стала правничою традицією українського суспільства – про це йтиме мова в нашій статті.

Всеукраїнський конкурс «Право очима дітей», грудень 2008

Зародження ідеї

Всеукраїнський тиждень права має свою історію. Вона пов'язана зі створенням 19 липня 2007 р. при Міністерстві юстиції України Координаційної ради молодих юристів України при Міністерстві юстиції України (далі – КРМЮ України, або Рада) «відповідно до Указу Президента України від 18 жовтня 2001 р. № 992 «Про Національну програму правової освіти населення», постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 1998 р. № 374 «Про підтримку ініціативи молодіжних організацій України щодо залучення молоді до реалізації молодіжної політики», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2002 р. №48-р «Про залучення представників молодіжних громадських організацій до роботи на громадських засадах в центральних органах виконавчої влади», ре-

алізуючи рекомендації Всеукраїнської міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення та з метою залучення молодих юристів до роботи, пов'язаної з підвищенням якості підготовки фахівців у галузі права, участі у нормотворчих процесах, правоосвітній та правовиховній роботі, формування активної позиції нового покоління юристів у співпраці з Міністерством юстиції України». Водночас було затверджено Положення про КРМЮ України, яке згодом отримало демократичну редакцію.

Рада визначалася «консультативно-дорадчим органом при Міністерстві юстиції України, який створюється з метою узгодження зусиль молодих юристів в утвердженні високої ролі професії юриста в Україні, координації діяльності, пов'язаної з підвищенням якості підготовки фахівців у галузі права, залучення

молодих правників до нормотворчих процесів, здійснення правоосвітньої та правовиховної роботи, формування активної позиції нового покоління юристів».

30 жовтня 2007 р. було затверджено персональний склад КРМЮ України, який 5 листопада 2007 р. провів установче засідання: обрано керівництво, намічено план роботи Ради. Слово «діяльність» стало ключовим для молодих юристів України, які склали актив Ради. Однією з форм діяльності і став Всеукраїнський тиждень права.

«Ураховуючи важливе значення правової освіти в дальшій розбудові України як правової держави, вихованні у громадян поваги до закону і прав людини, з нагоди 60-ї річниці проголошення Загальної декларації прав людини постановляю: Започаткувати проведення Всеукраїнського тижня права щороку». Це – слова з Указу Глави держави «Про Всеукраїнський тиждень права», який побачив світ 8 грудня 2010 р. Цього дня розпочалася центральна подія тижня – Форум «Правники–суспільству». Указ Глави держави знаменував водночас визнання (статичку) та рушійну силу (динаміку) процесу.

Близько 40 юридичних клінік в Україні надають громадянам безоплатну правову допомогу

Зокрема, знаком державного визнання було й те, що, як встановлювалося, акція проводитиметься «щороку в тиждень, що включає 10 грудня – День прав людини, який відзначається в пам'ять проголошення Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році Загальної декларації прав людини» (ч. 1 зазначеного Указу).

У пошуках форми

Як відзначалося, Всеукраїнський тиждень права – відповідь нового покоління юристів на виклики часу. Викликом часу можна вважати рівень поваги до права в Україні, що залишає бажати кращого; належний рівень правових знань; гарантованість можливості отримати правову допомогу. Осмисливши цю проблему, молоді юристи усвідомили: одиничні заходи, хоча й проведені на високому рівні, не дають тривалого ефекту. Потрібен масштабний за часом, обсягом, кількістю учасників, відкритий за можливостями залучення захід, який би був ефективним.

Почалися пошуки належних форм здійснення цієї ідеї. Першим звернули увагу на професійні свята. Як відомо, в Україні професія юриста широко визнана, відзначається на рівні професійних свят (День судового експерта – 4 липня, День нотаріуса – 2 вересня, День юриста – 8 жовтня, День працівників прокуратури – 1 грудня, День працівників суду – 15 грудня, День працівника державної виконавчої служби – 17 грудня, День адвокатури – 19 грудня та ін.). До цих днів юристи намагаються позитивно відзначитися та бути відзначеними. Проте характер цих заходів можна окреслити – переважно – форматом «Правники – правникам». Іншими словами, ці дні є суто професійними святами. Образно кажучи, в цей день юристи наче розпалюють вогнища, святкують біля них, веселяться, але виникає питання,

чи ставало від цих вогнищ і свят тепліше іншим? (Хоча, без сумніву, вони мають стимулюючий ефект в самому професійному середовищі).

Тому поставало питання: можливо, заради ввічливості, юристи теж мають відповісти взаємністю? Не днем, а тижнем. Й не лише святкуванням, а й слугуванням. Можна сказати, що юристи й так слугують суспільству щодень, надаючи правову допомогу громадянам, захищаючи їх права та законні інтереси тощо. Водночас добрі справи правників під час «тижня права» здатні акумулювати більш потужну «правову енергетику» в системі координат «правники – суспільству», в якій має значення не лише індивідуальне благо конкретного клієнта, а й загальне благо суспільства.

Відтак потрібен був формат «правники – суспільству». У цьому зв'язку доречним став український та іноземний досвід. В Україні проводиться «Тиждень правових знань» – комплекс правопросвітніх заходів, ініційованих та впроваджених Міністерством юстиції України, її територіальними органами (зокрема, за рекомендацією Всеукраїнської міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти, за участі правничих установ та організацій), які спрямовані на підвищення рівня правових знань. В окремих країнах світу такі заходи носять організований та системний характер, відбуваються за підтримки держави, професійних і громадських організацій. Для прикладу, в Німеччині на рівні федеральних земель проводиться «Тиждень юстиції» (Woche der Justiz) – комплекс правоосвітніх заходів у формі дня відкритих дверей судів і безоплатних консультацій. У США 1 травня щороку відзначається як «День права» (Day Law): проводяться правові заходи, спрямовані на популяризацію правових знань, підвищення поваги до права. І в Україні

вбачалося доречним синтезувати ці форми державної та громадської правової співпраці.

Таким синтезом і став «Всеукраїнський тиждень права. Його, як «національну правову традицію», було ініційовано 21 травня 2008 р. на засіданні КРМЮ України як дорадчому органі Міністерства юстиції України. 10 вересня 2008 р. було схвалено концепцію Тижня права, гаслами якого стали «Повага до права, довіра до правників» та «Правники – суспільству». З чого виходили автори ініціативи? Становлення громадянського суспільства і правової держави в Україні можливе за активної та дієвої участі українського правництва. Кожен правник особисто, кожна правнича державна чи приватна інституції здатні своїм практичним внеском сприяти цьому становленню. Слугуючи суспільству, правник водночас заслуговує авторитет і довіру юридичній професії, зміцнює повагу до права. Вбачалося, що правники в Україні здатні присвятити більше часу та енергії суспільству, утвердити соціальну відповідальність юридичної професії.

Учасники форуму «Правники – суспільству»: голова Фондації юридичних клінік України Маркіян Дулеба та заступник Міністра юстиції Володимир Богатир

Організатори та гості Всеукраїнського тижня права – 2008

Ще дві ключові ідеї

Крім першої ідеї тижня права, як форми масштабного заходу, існувало ще дві, які склали основу утвердження правової традиції в суспільстві.

Це, по-перше, ідея утвердження поваги до права через довіру до правників. Постає питання: чому сучасне українське суспільство, як свідчать результати соціопитувань, розчароване судочинством, діяльністю правоохоронної системи, системи підготовки юристів? Можливо, тому, що юристам не довіряють чи довіряють менше. А як, не довіряючи юристам, громадяни поважатимуть право? Адже для будь-якого неправника правник є представником юридичної професії, послом царини права в відносинах, де довіра – принцип взаємодії. Звідси ще одна ідея тижня права – утвердження поваги до права через довіру до правників.

Друга ідея – ідея прав людини. Попри певну контрверсійність, ідея прав людини потенційно об'єднує правників. Останні покликані за допомогою юридичних засобів гарантувати здійснення прав людини, незважаючи на те, на кого вони працюють: державу чи людину. Не випадково й Глава держави у вітальному слові учасникам ключового заходу Тижня права 2008 р. Форуму «Правники – суспільству» зазначив, що саме «Від вас [правники], вашого професіоналізму, вірності обов'язку й активної громадянської позиції великою мірою залежить становлення України як «демократичної європейської держави, в якій надійно гарантований захист політичних, соціально-економічних та особистих прав і свобод людини й громадянина». Тому той факт, що тижень права щороку відбуватиметься в унісон з Днем прав людини, є символічно значущим.

Переможці Першого всеукраїнського юридичного VIP-турніру: Василь Крулько, В'ячеслав Бігун, Олексій Резніков, Еліна Шишкіна, Володимир Богатир

Ідея третя – ідея активної позиції молодих правників. Зосередженість юридичної професії не лише на собі, своїх проблемах, має свої плюси, зокрема сприяє виробленню певних властивостей, які повинні бути притаманні юридичній професії як соціальному інституту. Тому варто відзначати Тижень права як ініціативу передусім молодих юристів (за підтримки юристів старшого покоління). Не випадково, що сьогодні вже не достатньо мати диплом з правознавства, аби вважатися правником: принцип соціальної відповідальності правника, демонстрацією якого є такі справи, як «Всеукраїнський тижень права», стає неодмінною рисою юридичної професії.

Мета та завдання: від ідеї до реалізації

Місія Тижня права початково визначалася як «утвердження поваги до права та довіри до правників як правової традиції в українському суспільстві». В процесі реалізації формулювання цієї місії рафінувалося в гаслі «утвердження поваги до права через довіру до правників». Таким стало й гасло Ради, схвалене в грудні 2008 р. В концепції зазначалася мета Тижня, як «проведення загальнонаціонального правового форуму, під егідою якого кожен правник чи правнича інституція робить безпосередній внесок на благо суспільства, його учасників».

Задля досягнення мети визначалася низка завдань. З-поміж них такі:

- залучити представників юридичної професії до участі в форумі, запропонувавши їм різні форми заходів: безкоштовні юридичні консультації, майстер-класи для молодих юристів, лекції для студентів правничих факультетів, дискусійні клуби, курси тощо;
- підвищити рівень правової культури серед населення, сприяти подоланню правового нігілізму у суспільстві, усуненню підстав для корумпованості правових інституцій, сприяти підвищенню правової просвіти населення, передбачивши це як змістовну складову заходів форуму;
- продемонструвати українському суспільству ринок юридичних послуг в Україні, сприяти його цивілізованому становленню;
- сприяти зближенню юридичного бізнесу до процесів формування правової держави через взаємодію приватного сектору юриспруденції та держави, залучити їх до програм співпраці на засадах соціальної відповідальності.

Тиждень права уявлявся як всеукраїнський захід, внесок до якого може зробити кожен бажаючий. Під егідою «Тижня права» кожен правник чи правнича інституція може провести акцію чи захід на благо суспільства, утверджуючи повагу до права, довіру до правників в Україні. Відзначався загальноукраїнський рівень: заходи проводяться на локальному та центральному рівнях: у містах, селах і селищах та в столиці України – місті Києві. Підкреслювався аполітичний характер Всеукраїнського тижня права.

Концепцією передбачалася громадська і державна підтримка заходу. Пропонувалося утвердити його «як загальнонаціональну та загальнодержавну традицію – щорічний захід». Уявлялося, що «правничі організації юристів, інші суміжні правничій сфері організації є осередками громадської активності та діяльності в сфері права». Підтримка ж «заходу з боку

громадських і державних організацій в різних формах сприятиме утвердженню позитивного образу права в Україні».

Для реалізації мети і завдань концепції створюється постійно діюча робоча група. Склад робочої групи формується із представників юридичної професії різного спрямування, об'єднаних єдиною метою комплексного вирішення, супроводу та контролю поточних питань (інформаційні, правові, організаційні, фінансові, наукові, освітні та ін.). З метою дорадництва в проведеному форуму, зв'язку поколінь юристів утворюється спеціальна Дорадча Рада, до якої входять авторитетні державні діячі та українські юристи.

Заходи здійснюються відповідно до плану, яким визначаються особи, відповідальні за їх проведення. При цьому організація різноманітних заходів може здійснюватися самостійно професійними організаціями та підприємствами.

Передбачалося, що інформаційні заходи проводитимуться за допомогою сучасних технологій та матеріально-технічного забезпечення, аби уможливити довгострокове функціонування та примножити позитивний ефект «Тижня права».

Всеукраїнський тиждень права 2008

Всеукраїнський тиждень права вперше відбувся в 2008 р. Його осердям став форум «Правники – суспільству» в місті Києві.

Форум привітали перші особи України – Глава держави та прем'єр-міністр України. Під час форуму тодішній Міністр юстиції Микола Оніщук привітав його учасників і відкрив тиждень права 2008. До присутніх також звернулися почесні радники Тижня права та гості. Зокрема, почесний радник Тижня права В. Кисіль відзначив, що йому щиро імпонує добре продумана концепція тижня права, виражена в гаслі «Повага до права через довіру до правників». Він та

Голова Координаційної ради молодих юристів України (2007-2010) В'ячеслав Бігун

кож щиро побажав, щоб подібний захід став традицією. Суддя Конституційного суду України В. Кампо підкреслив роль прав людини та Конституції України. Керівник Спілки адвокатів України Т. Варфоломеева назвала тижень права «святом» й висловилася на його подальшу підтримку. Вітальне слово виголосила й представник «Добродійника відкриття Тижня права» (Юридична консультація братів Коваленків). Варто відзначити, що Тижень права підтримали практично всі правничі організації, констатували універсальним неформальним форумом правників України.

Відкриття завершилося прес-конференцією Міністра юстиції України та голови Ради, тоді як інші учасники змогли відвідати виставку форуму, аби, зокрема, ознайомитися із представленими юридичними фірмами, організаціями, отримати безкоштовні юридичні консультації. Втішеними залишилися молоді юристи і студенти-правники. Спочатку вони відвідали майстер-клас адвоката Т. Монтян, яка розповіла про секрети успіху адвоката в «українських правових реаліях». А згодом – взяли участь у Першому Всеукраїнському юридичному VIP-турнірі (VIP у розумінні «високо

інтелектуальні правники») та Конкурсі «Знавці права». Команда-переможець VIP-турніру наступного дня зустрілася з VIP-командою відомих українських правників. Протягом наступних двох днів (День юридичної професії та День прав людини) відвідувачі форуму змогли відвідати тематичні майстер-класи успішних українських правників – представників української правничої школи. Також вони поспілкувалися з відомими юристами в дружній атмосфері. Відбувся й круглий стіл, на якому учасники спробували з'ясувати, як і чому юристові треба бути соціально відповідальним в умовах кризи.

День прав людини 10 грудня увінчався проведенням семінарів на тему захисту прав дітей. Центральним заходом стало Загальноукраїнське заняття з прав людини (його провели Урядовий уповноважений в справах ЄСПЛ Ю. Зайцев і вчений-юрист Ю. Лобода). Ще однією центральною подією Дня прав людини стало проведення Міжнародного правничого конкурсу імені В. М. Корецького в формі імітації засідання Європейського суду з прав людини, який було інавгуровано того дня.

10 грудня відбулося закриття форуму, відзначення учасників, організаторів, номінантів відзнаки «Юридичний благодійник року». Такі заходи тижня права, завдяки усебічній підтримці керівництва Мін'юсту (зокрема самого Міністра М. Оніщука, заступника Міністра – В. Богатиря, начальника Управління – С. Богачова, завідувача відділу – І. Іванчук), його територіальних органів (зокрема, управлінь координації правової роботи та освіти), відбувалися в усіх областях України та АРК упродовж усього тижня (8-12 грудня).

Чи не ключовим для громадян стала можливість впродовж трьох днів форуму отримувати безоплатну правову допомогу від юристів провідних юридич-

них фірм, консультантів юридичних клінік. Як відзначили в Мін'юсті, Форум «упродовж 3-х днів відвідали більше 12 тисяч осіб, було надано безкоштовні правові консультації понад 2500 громадянам. Упродовж тижня працівниками органів юстиції надано 3576 безоплатних консультацій та роз'яснень через правові громадські приймальні, 984 – через виїзні консультаційні пункти, 776 – у ході «гарячих телефонних ліній».

Також у Києві 11-12 грудня відбулася конференція на актуальну тему вдосконалення державних стандартів вищої юридичної освіти (на якій було наголошено на потребі розширення відповідних повноважень Мін'юсту).

Загалом було забезпечено, як відзначили в Мін'юсті, «високий рівень організації і проведення загальноукраїнського «Тижня права», а його організаторів за це та «значний особистий внесок у розвиток правової політики» нагороджено відомими заохочувальними відзнаками Мін'юсту.

Успішне проведення тижня права та форуму було б неможливим також і без його фінансової та медіа-підтримки. З-поміж більш як 350 юридичних фірм, до яких звернулися організатори, фінансово найбільше допомогли сім: Спонсор Тижня права – правнича фірма «ЮРІС», Благодійники Тижня права ЮФ «Василь Кісіль і Партнери», АК «Василик & Євстігнєєв», Юридична консультація братів Коваленків, меценати Тижня права ЮФ «Саєнко Харенко», АФ «Головань і Партнери»; Конкурс Корецького 2008 відбувся за підтримки ЮПФ «Грищенко & Партнери». Крім того, всі учасники виставки форуму стали Добродійниками Тижня права, оскільки уможливили стендово-консультаційну участь у виставці державних органів, юридичних клінік і ЗМІ. Варто нагадати, що Форум відбувся, попри економічну кризу, що тоді розпочиналася в Україні.

Становлення традиції

Всеукраїнський тижень права відбувся і в 2009 р. На жаль, його ключовий захід – Форум «Правники – суспільству» відразу провести не вдалося (попри затвердження плану заходів, широке анонсування): його було перенесено через «епідеміологічну ситуацію». Форум, як київський Форум «Правники – суспільству», було проведено в квітні 2010 р. – КРМЮ України виконала свою обіцянку.

Істотним у процесі організації тижня права стало започаткування проміжного етапу його підготовки. Так, у травні 2009 р. відбувся Перший Форум молодих юристів України, який розглядався як етап підготовки до ВТП. Маніфест Першого Форуму молодих юристів України, схваленого Форумом молодих юристів України 29 травня 2009 р., з-поміж іншого визначав, що «Соціальна відповідальність – професійний обов'язок кожного юриста. Зробімо принцип соціальної відповідальності професійним обов'язком правника. Надання безоплатної правової допомоги тим, хто її потребує, але не може дозволити – це професійний обов'язок кожного юриста. Зробімо Всеукраїнський тижень права демонстрацією реального здійснення цього обов'язку».

Всеукраїнський тижень права – новація, що стає традицією. Традиція у праві – поняття, що визначає різноманітні форми впливу минулого на сучасне і майбутнє правової системи. Традиція складається історично, впродовж тривалого часу, передається з покоління до покоління, тим самим виконуючи стабілізаційну функцію. Істотним є те, що традиція у праві виражається у наступництві правової культури. Існує динаміка зв'язку традиційності й новаторства у праві, що, з-поміж іншого, проявляється і в ідеях правової акультурації (засвоєння і використання правових цінностей, норм, ін-

ститутів, процедур, рішень, форм і видів юридичної діяльності тощо), правонаступництва, оновлення (модернізації) права, прав, реформ тощо.

Як засвідчив досвід, ключові форми Всеукраїнського тижня права, зокрема такі, як Форум «Правники – суспільству» (з безоплатною правовою допомогою в його основі), Майстер-класи провідних юристів (Українська академія права), Між-

народний правничий конкурс ім. В. М. Корецького, витримали перевірку часом, що знайшло відображення в нормативно-правових актах, спрямованих на організацію заходів тижня права. Його позитивно було сприйнято і в регіонах. У 2010 році Міністерство юстиції України оголосило про проведення Всеукраїнського тижня права 6-12 грудня. Черговий рік реалізації ідеї надихає на її подальший розвиток.

Додаток 1

Ініціативи та форми заходів всеукраїнського тижня права

Урочисті заходи	Відкриття Всеукраїнського тижня права розпочинається з урочистостей з нагоди відкриття його центрального заходу – Форуму «Правники – суспільству» за участю перших осіб держави, Міністра юстиції України, відомих правових політиків і правників, представників юридичної професії, громадян та гостей столиці. Дійство має відбутися в святково вбраній залі одного з центральних культурних чи мистецьких установ країни (наприклад, «Український дім», Театр опери та балету, м. Київ, виставковий комплекс)
Безоплатна правова допомога (консультація)	Консультування громадянина з правових питань. Юристам державних і приватних установ, що мають зв'язок із наданням правових чи суміжних послуг, пропонується провести робочий день (його частину) під час центрального заходу Всеукраїнського тижня права чи іншого заходу на місцях, з метою виконання відповідних функцій «на людях»
«Відкриті двері юстиції»	Правові державні установи (суд, прокуратура, адвокатура, нотаріат та інші) відкривають двері своїх приміщень для відвідання громадянами з метою проведення правоосвітніх заходів, роз'яснення діяльності цих установ у їхніх стінах
«Право для всіх»	Проведення альтернативних правових заходів для населення, організованих юридичними фірмами, юридичними та адвокатськими консультаціями, нотаріусами, іншими суб'єктами юридичної діяльності (лекторії, безкоштовні юридичні консультації, зниження оплати послуг приватних нотаріусів у період «Тижня права в Україні», проведення майстер-класів та інші заходи)
«Кожен юрист – правопросвітник»	Індивідуальна ініціатива кожного юриста в формі заходу, спрямованого для підвищення правової просвіти (юрист проводить лекцію чи зустріч у школі, яку закінчив, виступає в телевізійних чи друкованих ЗМІ з актуальною для населення теми)
Всеукраїнський юридичний VIP-турнір (брейн-ринг)	Інтелектуальний конкурс правознавців, у фіналі якого змагаються команда провідних юристів України та команда студентів-правників юридичного навчального закладу (ЮНЗ) – переможця попереднього конкурсу з-поміж команд ЮНЗ
Майстер-класи провідних юристів – Українська академія права	Професійні заняття відомих, визнаних юристів із майбутніми чи молодими правниками

Ознайомлення з юридичною професією	Знайомство та спілкування з представниками різних видів юридичної професії
День (дні) юридичної кар'єри, ярмарки	Ознайомлення роботодавців із потенційними працівниками, проведення співбесід
Виставки юридичної слави	Виставки пам'яті та доробків відомих юристів: демонстрації фото-, відео-, друкованих матеріалів, присвячених відомим українським та міжнародним юристам, чий образ сприяє утвердженню поваги до права, слугує прикладом для наслідування молодим юристам (наприклад, Б. Кістяківський, В. Корецький, Г. Матвєєв, Л. Юзьков)
Творці добра і справедливості	Ініціатива громадських правозахисних організацій, об'єднань громадян на кращий проект благодійної правової акції (тематику можна визначити)
Майбутні правопросвітники	Проект для творчої молоді, яка навчається у ВНЗ (незалежно від спеціальності). Заходи можуть проходити в різних формах: фотоконкурс «Я маю право», журналістське есе на правову проблематику з можливістю його розміщення в фахових виданнях, театралізовані дійства для населення тощо
Правова книжкова полиця	Організація різноманітних книжкових виставок із юриспруденції, ознайомлення громади з новинками юридичної літератури та розповсюдження безкоштовних видань серед населення. Презентація юридичної літератури для фахівців та науковців
Імітація судового процесу	Умовне (ігрове) судове засідання, яке демонструє особливості дійсного судового процесу
Міжнародний правничий конкурс імені В. М. Корецького	Міжнародний конкурс в формі імітації засідання Європейського суду з прав людини (м. Страсбург) з питань європейського права і прав людини
Інші правничі конкурси	Проведення професійних конкурсів студентів-правників і молодих юристів
Підведення підсумків	Етап, що супроводжується урочистостями, нагородженням, відзначенням (за різними номінаціями) фундаторів, меценатів форуму, особистостей юридичної еліти, інших активних учасників заходу
Благодійництво правника	Добровільна безкорислива пожертва фізичних та юридичних осіб тим, хто потребує матеріальної, фінансової, організаційної та іншої благодійної допомоги
Юридичний благодійник року	Відзнака КРМЮ України в різних номінаціях, зокрема: «Безкоштовні юридичні консультації, надані без очікування оплати»; «Діяльність із підтримки юридичної освіти (підготовки юриста)»; «Діяльність із підтримки юридичної професії, вдосконалення правової системи»
Інші заходи та акції	Кожен юрист може запропонувати й інші форми заходів, акції під час «Всеукраїнського тижня права»